

Het feest van Christus Koning

We vieren vandaag het hoogfeest van Christus Koning. Dit feest markeert het einde van het kerkelijk jaar. Over een week is het de eerste zondag van de advent, het begin van het nieuwe kerkelijk jaar.

Christus Koning is ingesteld in 1925 door paus Pius XI. Zelf zei hij dat hij zo het soevereine gezag van Christus wilde bevestigen tegenover het toenemende atheïsme en de toenemende secularisatie van de maatschappij. In een tijd waarin macht werd uitgeoefend met terreur en geweld - denk aan het fascisme en communisme – moest stelling worden genomen.

Het feest werd destijds triomfalistisch beleefd. Op kerkpleinen verschenen beelden van Christus, aangeduid als koning: op een troon, een kroon op het hoofd, een scepter of globe in de hand. Katholieke jeugdbewegingen liepen met vlaggen door de straten en zongen liederen. Oudere katholieken kunnen zich het *Aan U, o Koning der Eeuwen* nog herinneren:

Aan U, o Koning der Eeuwen, / aan U blijft de zegekroon. / Onsterf'lijk schittert Uw glorie / door alle haat en hoon! /

De volkeren verdwijnen, / maar luider klinkt het lied: / De wereldzon blijft schijnen, / haar glanzen sterven niet!

Overigens beseften ze toen waarschijnlijk niet dat dit lied al in 1871 was gemaakt, en wel door de priesterstaatsman Herman Schaepman ter ere van paus Pius IX, die in dat jaar het einde van de Kerkelijk Staat beleefde. Met de *koning der eeuwen* was de verdreven paus bedoeld, pas in tweede instantie werd het lied toegepast op Christus Koning.

Het beeld van Christus Koning dat het evangelie ons voorhoudt

Lezen we het evangelie van vandaag om de eigenlijke bedoeling van het feest te achterhalen. De evangeliëlezing geeft een heel ander beeld door ons te confronteren met Christus aan het kruis. De evangelist Lucas geeft weer hoe de mensen reageren. Hij beschrijft vijf reacties. Eerst noemt hij het volk, dat stond toe te kijken, en eigenlijk niet reageert. Het had zich eerst rond Jezus verdrongen toen het in nood was, maar houdt nu afstand. Het is de zwijgende meerderheid, onverschillig, noch voor, noch tegen, maar ze kunnen niet anders dan toezien hoe een rechtvaardige onrechtvaardig wordt behandeld.

Verder zijn er de religieuze leiders van het volk. Zij honen Jezus en zeggen: *Anderen heeft Hij gered; laat Hij nu zichzelf redden als Hij de messias van God is, zijn uitverkorene!* 'Messias' betekent 'gezalvde' of 'koning'. De religieuze leiders van het volk zagen in Jezus een concurrent die met zijn profetisch optreden alles ontregelde en hun gezag ondermijnde.

Dan zijn er de Romeinse soldaten, de uitvoerders van de executie: ook zij drijven de spot met Jezus: *Als Je de koning van de Joden bent, red jezelf dan!* Zij konden het opschrift dat boven Jezus was aangebracht: *Dit is de koning van de Joden*, alleen maar in politieke zin verstaan.

Ten slotte wordt Jezus spottend toegesproken door een van de beide criminelen aan Jezus' zijde: *Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!*

De leiders, de soldaten en de ene misdadiger komen met elkaar overeen dat zij Jezus bespotten als messias en hem honen vanwege zijn koningschap. En telkens hoor je uit hun mond dat Jezus zichzelf moet redden, juist omdat hij koning of messias is. Hier moeten we denken aan het begin van Jezus' leven, toen hij in de woestijn door de duivel op de proef werd gesteld (Lc. 4:1-13). De woorden van de duivel: *als U de Zoon van God bent* (Lc. 4:3.9) rijmen met de woorden van de spotters van het evangelie van vandaag: 'als je

koning of messias bent, red dan jezelf!' Maar dit zou betekenen dat Jezus afstand zou moeten doen van Gods manier om te heersen. Volgens de logica van de wereld zou Jezus van het kruis moeten komen en zijn vijanden met geweld verslaan. Maar hij zwijgt en verdedigt zich niet, want zijn koningschap is anders.

De vijfde persoon die op Jezus reageert – na het volk, de leiders, de soldaten en de misdadiger - is de 'collega' van de spottende gekruisigde crimineel. Hij spot niet, hij ziet in dat hij terecht wordt gestraft en richt zich tot Jezus: *denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt*. Hij ziet wat voor een koning Jezus is. Hij gelooft in Gods geweldloosheid, in Gods vergeving en in een nieuw begin in het paradijs, vandaag nog.

Tegenover de onverschilligheid van de menigte, het onbegrip van de leiders, de soldaten en de ene misdadiger staat het begrip van de schuldbevuste misdadiger. In het koninkrijk van Christus geldt niet het criterium van de wereld, dat bestaat in het redden van jezelf met eigen macht en geweld. Hier geldt de inzet voor de ander als criterium. Jezus keert het 'gewone' idee van koningschap om. Ik verwijs hier naar wat hij eens tegen zijn leerlingen zei: *Jullie weten dat de volken onderdrukt worden door hun eigen heersers en dat hun leiders hun macht misbruiken. Zo mag het bij jullie niet gaan. Wie de belangrijkste wil zijn, moet dienaar van de anderen zijn... , want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen* (Mc. 10:41-45). Het beeld van Christus Koning, weergegeven als bespottende gekruisigde, verwijst naar het geloof dat de zachte krachten van dienstbaarheid en vergeving het winnen van de overmacht van geweld.